

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 148/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sammalen keruusta ja luonnon monimuotoisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Emma Karin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 148/2020 vp:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy turvatakseen sen, että sammalen keruussa huomioidaan luonnon monimuotoisuus?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomessa on herännyt kiinnostus hyödyntää puuttomilta suoalueilta rahkasammalta kaupallisiin tarkoituksiin. Sammalbiomassasta valmistetaan vaaleaa kasvuturvetta korvaava, kasvualustatuote. Rahkasammalbiomassaan pohjautuvan kasvualustatuotteen etuna kasvuturpeesta valmistettuun nähden on, että sammal on uusiutuvaa biomassaa ja ettei sammalen korjuu vaadi kuivastusta tai alueen ojitusta.

Ympäristöministeriö seuraa rahkasammalbiomassan korjuun laajenemista ja mahdollisten hallinnollisten toimien tarvetta. Tässä tarkoituksessa ministeriö kokosi vuonna 2017 asiantuntijaverkoston, johon osallistuu tuottajien, valtion ja aluehallinnon, tutkimusorganisaatioiden sekä luonnonsuojelujärjestöjen edustajia. Verkosto on kokoontunut kolme kertaa muun muassa tutustumalla sammalbiomassan korjuuseen maastossa. Lisäksi ministeriössä on valmisteltu selvitys siitä, miten voimassa oleva ympäristölainsäädäntö ohjaa rahkasammalbiomassan korjuuta.

Hallitus on sitoutunut pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen Suomessa. Tämän takia on tärkeää, että rahkasammalbiomassan korjuu tulee ohjata soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta annetun valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan luonnontilansa menettäneille soille, joita edustavat luonnontilaisuusluokkien 0 ja 1 soita. Luokan 2 soilla luonnontilaa muuttava käyttö on mahdollista, jos suon yleinen luontoarvo on seudun ojitustasteen perusteella keskimääräistä alhaisempi, eivätkä erityiset luontoarvot ole merkittäviä.

Rahkasammalen korjuun ympäristövaikutuksista ei ole tällä hetkellä riittävästi tietoa. Puutteita on erityisesti kasvillisuuden tai muun eliöstön palautumisesta sekä mahdollisista vesistö- tai ilmastovaikutuksista. Tämän takia ympäristöministeriö on käynnistämässä hankkeen, jossa edellä kuvattuja kysymyksiä selvitetään.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 148/2020 vp

Rahkasammaleen korjuuta ohjaavat ja sille asettavat reunaehdot olemassa olevat strategiat, ohjelmat ja voimassa oleva kansallinen ja EU-lainsäädäntö. Näistä tärkeimpiä ovat valtioneuvoston periaatepäätös soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta (30.8.2012), valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista (14.12.2017) sekä valtioneuvoston päätös vesienhoitoalueiden vesienhoitosuunnitelmista vuosiksi 2016–2021 (3.12.2015) ja niihin liittyvät toimenpideohjelmat.

Rahkasammaleen korjuu ei tällä hetkellä suoraan edellytä minkään ympäristölain mukaista ennakkollista lupa- tai ilmoitusmenettelyä. Ennakollisen lupamenettelyn sijaan korjuuseen tulevat sovellettavaksi tapauskohtaisen harkinnan perusteella luonnonsuojelulaki (1096/1996), vesilaki (587/2011), ympäristönsuojelulaki (527/2014), metsälaki (1093/1996), maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) sekä jätelaki (646/2011). Viranomaiset voivat myös ilman ennakkollista lupamenettelyä puuttua toimintaan jälkikäteen käskyin, kielloin ja velvoittein, joita voidaan tarpeen mukaan tehostaa uhilla.

Ympäristöministeriön johdolla laaditaan sammaleen korjuun kestävä käytön mukaiset periaatteet ja kriteerit toiminnan ohjaamiseksi sekä ohjeistetaan toiminnan seurantatiedon keruu ilmoitusmenettelyä hyödyntäen. Tarvittaessa valmistellaan ennakkollinen ilmoitus- tai lupamenettely lainsäädännöllisin keinoin.

Helsingissä 27.3.2020

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen